

Żukowski, Henryk

Refleksje nad treścią perykopy MT 21, 1-17

Studia Teologiczne 18, 3-10

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. HENRYK ŻUKOWSKI

REFLEKSJE NAD TREŚCIĄ PERYKOPY MT 21, 1-17

Treść: 1. Niektóre wskazania kontekstu, 2. Dane samego opowiadania (Mt 21, 1-17), Zakończenie

Większość egzegetów tekst Mt 21, 1-17 dzieli na dwie oddzielne jednostki: 21, 1-11 (wejście Jezusa do Jerozolimy) i 21, 12-17 (pobyty Jezusa w świątyni). Być może wynika to z faktu, że Ewangelie wg św. Marka i Jana wejście do Jerozolimy i „oczyszczenie” świątyni narracyjnie oddzielają.

Szczególne znaczenie ma Ewangelia wg św. Marka, gdzie po wejściu do Jerozolimy i wstąpieniu do świątyni (Mk 11, 1-11) Jezus z Dwunastoma udał się do Betanii na nocleg (Mk 11, 11), po czym nazajutrz spowodował uschnięcie drzewa figowego (Mk 11, 12-14) i dopiero dokonał „oczyszczenia” świątyni (Mk 11, 15-18).

Mt „przekleństwo” drzewa figowego umieszcza wprawdzie w tym samym czasie co Mk (Mt 21, 18-22), ale „oczyszczenie” świątyni nastąpiło już w przeddzień, bezpośrednio po wejściu do miasta. Do Betanii Jezus udaje się dopiero po „oczyszczeniu” (Mt 21, 17).

Łk nie podaje informacji o noclegu ani o drzewie figowym. Wejście do Jerozolimy i „oczyszczenie” świątyni następuje bezpośrednio po sobie jak w Mt (Łk 19, 29-46).

Wydaje się nam, że istnieje wiele motywów przemawiających za całościowym potraktowaniem Mt 21, 1-17 zarówno na płaszczyźnie narracyjnej jak i redakcyjnej oraz treściowej (teologicznej) i takie właśnie ujęcie pozwala odczytać najlepiej teologiczny przekaz tej perykopy.

1. Niektóre wskazania kontekstu

Wątki jedności narracyjnej z naszym tekstem Mt 21, 1-17 łatwo można dostrzec w kontekście poprzedzającym. W Mt 20, 17 Jezus zapowiadając mękę, śmierć i zmartwychwstanie wyraźnie stwierdza, że stanie

się to w Jerozolimie, do której on z uczniami już podąża. „Oto idziemy do Jerozolimy: tam Syn Człowieczy zostanie wydany arcykapłanom i uczonym w Piśmie. Oni skazą Go na śmierć i wydadzą Go poganom na wyszydzenie, ubiczowanie i ukrzyżowanie; a trzeciego dnia zmartwychwstanie” – czytamy w Mt 20, 18-19.

Droga prowadziła przez Jerycho. Można założyć, że „gdy opuścili Jerycho” (Mt 20, 29) szli drogą do Jerozolimy.

A „gdy przybliżyli się do Jerozolimy i weszli do Betfage” (Mt 21, 1)¹ zostały podjęte przygotowania do uroczystego wjazdu, którego dokonanie zostało potwierdzone w Mt 21, 10 („gdy wjechał do Jerozolimy”).² Ciągły ruch Jezusa ku Jeruzalem zakończył się na tym etapie przekazu, gdy On „wszedł do świątyni” (Mt 21, 12), choć zgodnie z zapowiedzią (Mt 20, 18) miało się tam dokonać więcej: męka, śmierć i zmartwychwstanie, co się rzeczywiście stało zgodnie z informacją podaną w dalszych rozdziałach Ewangelii (Mt 26, 1nn).

Na literacką i treściową jedność tekstu Mt 21, 1-17 wskazuje w jakiś sposób powiązanie motywu i hasła między Mt 20, 29-34 i Mt 21, 1-17. W jednym i w drugim przekazie uzdrawiani są niewidomi (Mt 20, 30n; 21, 14), Jezusa nazywa się „Synem Dawida” (Mt 20, 30.31; 21, 9.15)³, a tłumy (οι οχλοι) odgrywają ważną rolę (20, 29.31; 21, 9-15).⁴

2. Dane samego opowiadania (Mt 21, 1-17)

Zastosowane cytaty ST, choć nie należą do bezpośredniej mowy Jezusa potwierdzają, że Jezus działa wg woli Boga i zdarzenia z Nim związane opisane w naszym tekście wynikają z myśli Bożej. One też pozwalają odnaleźć zamierzony sens teologiczny całej perykopy (Mt 21, 1-17) i dostrzec jej redakcyjną jedność.

¹ Trudno jest określić położenie Betfage (etymologicznie „dom figi”) i potwierdzić czy jest to miasto czy wieś. Miszna wspomina wielokrotnie Betfage i zalicza do najdalszych terenów należących do Jerozolimy. Zob. N. L o h f i n k, Der Messiaskönig und seine Armen kommen zum Zion. Beobachtungen zu Mt 21, 1-17, w: L. Schenke (Hrsg), Studien zum Matthäusevangelium. Festschrift für Wilhelm Pesch, Stuttgart 1988 s. 181-200.

² W Mt Galilea jest głównym miejscem działalności Jezusa, a Jerozolima jej ostatnim etapem i zakończeniem, miejscem odrzucenia.

³ Sławi się tu nie „nadchodzące panowanie naszego ojca Dawida” jak w Mk 11, 10, ale „Syna Dawida”.

⁴ Zdajemy sobie sprawę z tego, że ta odpowiedniość motywów i hasła może oznaczać redakcyjne połączenie jednego rozdziału z drugim, co nie musi stawiać pod znakiem zapytania ścisłych powiązań Mt 21, 1-17 i 20, 29-34, wskazujących na jedność tego pierwszego tekstu.

Występują kolejno następujące cytaty:

- A. 21, 5 – narrator: „Powiedzcie Córce Syjońskiej: Oto Król twój przychodzi do ciebie, łagodny, siedzący na osiołku, źrebięciu oślicy” – cytat refleksyjny z Iz 62, 11 + Za 9, 9, zapowiadający nadchodzącego Zbawcę dla Jerozolimy.
- B. 21, 9 – aklamacja tłumów: „Hosanna⁵ Synowi Dawidowemu. Błogosławiony Ten, który przychodzi w imię Pańskie. Hosanna na wysokościach” – Ps 118, 25nn.
- C. 21, 13 – Jezus: „Napisane jest: mój dom ma być domem modlitwy, a wy czynicie z niego jaskinię zbójców” – Iz 56, 7 (LXX) + Jer 7, 11 (LXX), uzasadnia „oczyszczenie świątyni”.
- B. 21, 15 – aklamacja dzieci: „Hosanna Synowi Dawidowemu” – Ps 118, 25.
- A. 21, 16 – Jezus: „Z ust dzieci i niemowląt zgotowałeś sobie chwałę” – Ps 8, 3, odpowiedź dla przeciwników.⁶

W punkcie centralnym występuje cytat uzasadniający „oczyszczenie” świątyni (Mt 21, 13), a przed nim i po nim aklamacje zawierające tytuł chrystologiczny „syn Dawida” (Mt 21, 9. 15). W całej sekwencji cytatów widać przenikającą je aklamację króla. Wołanie „hosanna” wykonywane przez dzieci stanowi pewne przeciąganie tej aklamacji, ale pokazuje, że wołanie hosanna rozbrzmiewa przez cały czas od początku wejścia Jezusa do Jeruzalem. Uzdrawienie zaś niewidomych i chromych sprawiają, że ono musi być podjęte z nową intensywnością.

Cytaty okalające całą kompozycję cytatów w tym tekście (Mt 21, 5. 16) są wprowadzone refleksyjnie i wyjaśniają wewnętrzny przebieg działania przeprowadzony od początku do końca.

⁵ Zob. J. H o m e r s k i , Ewangelia wg św. Mateusza. Wstęp – przekład z oryginału – komentarz, Poznań – Warszawa 1979, 285-286. Tam autor wyjaśnia, że hosanna pochodzi od hebrajskiego zwrotu *hosiah nah*, co znaczy: zbaw, proszę. Później używano formy: *hosa na*. Hosanna wypowiadano podczas procesji wokół ołtarza całopalenia oddając w ten sposób cześć Bogu i prosząc o zwycięstwo dla króla. Ps. 118, w którym to wezwanie zostało zapisane, wchodzi w skład Hallelu wykonywanego podczas uczyty paschalnej. W późniejszym kulcie śpiewano go w siódmym dniu święta Namiotów podczas procesji wokół ołtarza całopalenia.

Zwrot „przychodzi w imię Pańskie” – oznacza zjawienie się kogoś z polecenia Bożego, aby wypełnić Jego misję (1 Sm 14, 45; 2 Sm 6, 18; 2 Krn 14, 10; Ps 129, 8).

„Hosanna na wysokościach” „wyraża, iż radosne wydarzenie jakim jest dokonująca się na ziemi zbawcza wola Boża, znajduje ten sam radosny nastrój w niebie (...) Takim radosnym i pełnym zbawczych nadziei faktem było pojawienie się Jezusa w świątyni, w świątym mieście”.

⁶ Zob. zestawienie cytatów i ich omówienie, które podaje N. L o h f i n k , *Der Messiaskönig und seine Armeen kommen zum Sion. Beobachtungen zu Mt 21, 1-17*, w: L. Schenke (Hrsg), *Studien zum Matthäusevangelium. Festschrift für Wilhelm Pesch*, Stuttgart 1988, 187-188.

Ewangelia wg św. Mateusza początek Za 9, 9, który brzmi: „Raduj się wielce córo Syjonu, wołaj radośnie, Córo Jeruzalem”, zastąpiła podobnym ale rzeczowo innym tekstem Iz 62, 11: „Powiedzcie Córze Syjońskiej...” (Mt 21, 5). Uczynił to dlatego, żeby ten cytat ze zmienionym początkiem odpowiadał temu wszystkiemu, co zostało po nim opowiedziane.⁷ Otóż Jezus jest jeszcze w drodze do Jeruzalem. Nie Jeruzalem Go wita jako „Syna Dawida”, lecz licznie zgromadzony tłum (πλειστος οχλος), który idzie za Nim i który kładzie swoje szaty i obcięte gałązki na ulicę.⁸ Dopiero wejście Jezusa i entuzjazm tłumów pobudza tych w Jerozolimie do rozmów i pytań. To sam Jezus swoim pochodem „mówi córce Syjonu”.⁹ Gdy Jezus wchodził do Jerozolimy „poruszyło się całe miasto” (Mt 21, 10)¹⁰, bo z akklamacji tłumy rozumiało, że to wchodzi Mesjasz, łagodny (nie karzący) Król.¹¹ Dalej następuje pytanie kim jest ten obwołany przez tłum Mesjasz. Tenże tłum identyfikuje Go tak jak się o nim mówi wśród ludu: „To jest prorok, Jezus z Nazaretu w Galilei” (Mt 21, 11).

Mogłoby teraz całe Jeruzalem dołączyć się do „hosanna” tłumów, bo już powiedziano „Córce Syjonu”, że Mesjasz nadchodzi, ale ta „Córa” nie odpowiada. Dlatego dalej działa Jezus (Mt 21, 12). Wchodzi do świątyni i to dopiero sprawia, że następuje reakcja.¹² Uprawiający handel odchodzą

⁷ Nie wystarczy tłumaczenie, że zmiana była spowodowana faktem, iż ewangelista cytował z pamięci parafrazując tekst, albo, że byłoby nie na miejscu podkreślanie radości w obliczu zbliżającej się męki lub też w sytuacji zniszczenia Jerozolimy. Por. N. L o h f i n k a, dz. cyt., 188.

⁸ Składanie szat należy do rytuału intronizacyjnego ograniczone do stopni tronu (por. 2 Krl 9, 13), zaś składanie gałązek jest wyrazem czci. Zob. J. Gnilk, Das Matthäusevangelium. Kommentar zu Kap. 14, 1-28, 20 und Einleitungsfragen, II. Teil, Freiburg-Basel-Wien 1988, 203.

⁹ Nazwa Syjon określa przede wszystkim górę świątynną, ale jest też synonimem Jerozolimy. „Córa Syjonu” oznacza ludzkość Jerozolimy czy też ludzkość złączoną z Jerozolimą. Zob. J. G n i l k a, dz. cyt., 202.

¹⁰ To poruszenie ewangelista wyraża słowem σεισθη, którym określa się też trzęsienie ziemi (Mt 8, 29; 24, 7; 27, 51.54; 28 2.4).

¹¹ Obraz jadącego na oślicy i źrebięciu oślicy otoczonego przez duży tłum jest znakiem, po którym miasto powinno rozpoznać przybywającego Zbawcę na podstawie Pisma św. ST. Łagodność Króla Jezusa odnosi się do jego gotowości cierpienia, a w Mt łączy się z Jego zwróceniem się do małych i słabych (Mt 21, 14 n). Zob. J. G n i l k a, dz. cyt., 204.

¹² Dokładnie mówiąc Jezus wszedł na dziedziniec pogan (prawdopodobnie przez tzw. złotą bramę), gdzie odbywał się jarmark świątynny. Sprzedawano tam przede wszystkim zwierzęta, aby je złożyć w ofierze. Wymieniano też zwykle pieniądze na pieniądze świątynne, którymi opłacano podatek świątynny. Wiązano zatem służbę Bożą z korzyściami finansowymi i to chyba wywoływało krytykę. Jednakże usunięcie kupców i sprzedawców nie tylko koryguje kult świątynny, ale chyba oznacza też koniec świątyni. Zob. J. G n i l k a, dz. cyt., 206.

bez słowa. Podobnie jak przedtem w Galilei, jak w Jerycho (Mt 20, 29-34) tak i tu w Jerozolimie przychodzą niewidomi i chromi, aby uzyskać uzdrowienie. Dzieci kontynuują aklamację tłumów. Arcykapłani i uczeni w Piśmie zachowują dystans.¹³ Zatem wszyscy ci znajdujący się w Jerozolimie (handlarze, niewidomi, chromi, dzieci, arcykapłani, uczeni w Piśmie) występują w charakterze „córy Syjonu”, ale reagują różnie. Te rozchodzące się reakcje potwierdza wypowiedziany przez Jezusa cytat Ps 8, 3: „Z ust niemowląt i ssących zgotowałeś sobie chwałę”¹⁴ Z ust dzieci przygotowuje Bóg chwałę, którą Mu powinna oddać cała „córa Syjonu”. Na zawarte w pierwszym cytacie pytanie (Mt 21, 5) o to jak Jeruzalem przyjmie przychodzącego Króla cytat z Ps 8, 3 daje odpowiedź. Spośród „Córy Syjonu” tylko dzieci przyjmą orędzie przychodzącego króla (Mt 21, 16). Z ich dziecięcego mówienia wyrosnie pełne głoszenie dorosłych ludzi.¹⁵

Cytaty ST kolejno potęgują treść opowiadania i ją pozwalają zrozumieć. Z ich analizy wynika, że opowiadanie o wejściu do Jeruzalem osiąga swój punkt kulminacyjny w oczyszczeniu świątyni. Nie mówi się tam tylko o wypędzeniu handlarzy ze świątyni, ale dołącza się też scenę o niewidomych i chromych wchodzących do świątyni, których Jezus uzdrowił. Jezus jednych wyrzuca, a inni wchodzą. Sprzęt jednych jest wyrzucany, a ułomne ciała innych uzdrawiane.

Pomiędzy słowa opisujące wyrzucenie (Mt 21, 12) i te mówiące o uzdrowieniu niewidomych i chromych (Mt 21, 14) jak też wspominające o dzieciach wołających w świątyni „Hosanna Synowi Dawida” wstawia Mt cytat z Jz 56, 7: „Mój dom ma być domem modlitwy”, który uzasadnia działanie Jezusa w stosunku do handlarzy oraz cytat z Ir 7, 11: „a wy czynicie z niego jaskinię zbójców”, który odpowiada działaniu Pana w Mt 21, 14. Tekst Iz został wyjęty z kontekstu mówiącego o przystępowaniu do świątyni tych, którzy byli uważani za obcych („wyklętych”). Jeszcze w czasach Jezusa zabraniano ślepym i chromym przystępowania do miejsca świętego. Wiązano to z 2 Sm 5, 8: „Żaden niewidomy i chromy nie ma prawa do domu” (LXX: „do domu Pana”)¹⁶.

¹³ Arcykapłani i uczeni ludu na pytanie Heroda po przybyciu mędrców ze Wschodu dali właściwą odpowiedź, gdzie trzeba szukać nowo narodzonego Króla Żydowskiego (Mt 2, 4-6), a teraz zachowują się tak jakby o Nim nic nie wiedzieli.

¹⁴ Mt podał ten cytat Ps 8, 3 w wersji LXX, która hebrajski wyraz oz (moc) oddaje terminem likos (chwała). Zastosowanie Ps 8, 3 tutaj i innych psalmów chyba oznacza, że one miały już w liturgii Kościoła swoje stałe miejsce.

¹⁵ Zob. N. L o h f i n k , dz. cyt., 209.

¹⁶ Może mają tu znaczenie reguły gminy z Qumran, według których garbaci, kulawi, ślepi, głusi i niemi nie mają żadnego dostępu do zbawczej wspólnoty końca czasów (Qsa 2, 5-7; por IQ M 7, 4n; 4Q Db/Dam 15, 15-17). Warto też przy tym zauważyć, że ułomni i żebracy zajmowali już miejsca w bramach świątyni (Dz3, 1; J 9, 1) i chyba nie przeszkadzano im w przekraczaniu świątyni. Zob. J. G n i l k a , dz. cyt., 208.

Mt nie powtarza za Mk 11, 17, że jest to „dom modlitwy dla wszystkich narodów”, gdyż nie ma jeszcze w jego tekście żadnego oficjalnego i definitywnego sprzeciwu Izraela wobec swego Mesjasza.

Może w ogóle nie trzeba mówić o oczyszczeniu świątyni w przekazie Mt 21, 12-17, gdyż oczyszczenie wg tradycji ST polegało przede wszystkim na usunięciu „niejahwistycznych przedmiotów kultu i oddawania im czci”. W Mt następuje raczej „eschatologiczna wymiana społeczności związanej ze świątynią”. Odeszli ci, którzy zajmowali się handlem i pieniędzmi. Dla nich funkcja świątyni się kończy. Weszli do niej niewidomi i chromi, których Jezus przez łaskę uzdrowienia uczynił zdolnymi do uczestnictwa w życiu świątyni. „Słowo Dawida, które ich wykluczało z miejsca obecności Boga zostało przez Syna Dawida zmienione”.¹⁷ W ten sposób wypełniają się oczekiwania zapowiedziane w księgach proroków i w Psalmach. Jezus wyraźnie odnosi się do cytatów z Iz 35, 5n i 61, 1n, gdy daje odpowiedź uczniom św. Jana Chrzciciela: „Idźcie i oznajmijcie Janowi to co słyszycie i na co patrzycie: niewidomi wzrok odzyskują, chromi chodzą, [trędowaci doznają oczyszczenia, głusi słyszą, umarli zmartwychwstają], ubogim głosi się Ewangelię” (Mt 11, 5). Wszyscy ułomni są ubogimi (anawim), którym głosi się Ewangelię. Podobnie też „dzieci”, o których wspomina Mt 21, 15. Jezus zdaje się to potwierdzać, gdy mówi: „Wysławiam Cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś te rzeczy przed mądrymi i roztroprnymi, a objawiłeś je prostaczkom (νηπιους)¹⁸”.

Podobne pole znaczeniowe ma $\pi\rho\alpha\upsilon\varsigma$ używany w chrystologicznej wypowiedzi Mt 11, 29 i 21, 5.¹⁹ Żydowski przekaz widział w tym jadącym na osle Mesjaszu z Za 9, 9 biednego Mesjasza (Mesjasza biednych?), miłosiernego i łaskawego dla ludzi.²⁰ Także tytuł „Syn Dawida” jest łączony w Mt z uzdrowieniami chorych (9, 27; 12, 23; 15, 22; 20, 30-31), czyli w znaczeniu szerszym ubogich, nie dopuszczanych do kultu świątynnego. Mt stosował formułę „Syn Dawida” „teologicznie ... aby opisać Jezusa jako królewskiego Mesjasza Izraela, w którym spełnia się proctwo dotyczące Dawida” (Mt 1, 1.2.6; 15, 24; 21, 1-9) i „apologetycznie ... by podkreślić winę jaka spada na Izrael za to, że nie przyjął swego

¹⁷ Zob. N. L o h f i n k, dz. cyt., 193.

¹⁸ $\nu\eta\pi\iota\omicron\varsigma$ = niemowlęcy, dziecięcy, nieletni, dziecko, prostaczek.

¹⁹ Słowem $\pi\rho\alpha\upsilon\varsigma$ w greckiej Biblii tłumaczy się ani i anaw (cichy, łagodny, ubogi). Zob. dokładniejszą analizę w: F. Vattioni, Beatitudini – poverta – ricchezza, Mailand 1966, 546-555.

²⁰ Strack/Billerbeck I, 842-844.

Mesjasza”²¹. J. M. Gibbs²² uważa, że ślepotą, głuchotą, kalectwo w Mt są stosowane metaforycznie. Faryzeusze „nie widzieli, nie słyszeli, ani nie szli za słowem Boga, kiedy On w ciele działał przed ich własnymi oczyma, przemawiał do ich uszu, chodził jak Droga po drodze, jak prawdziwa Tora”. Nie podaje na to jednak żadnych dowodów. W oparciu o Mt 21, 1-17 możemy powiedzieć, że ślepi i chromi są uzdrawiani (Mt 21, 14), dzieci wołają do Jezusa „Syn Dawida” (Mt 21, 15), lud uznaje wchodzącego Mesjasza, a arcykapłani i uczeni w Piśmie manifestują swoją wewnętrzną ślepotę, swoją niewiarę. Dalsze teksty, zwłaszcza Mt 23, 16.17.19.24.26 wprowadzają oskarżenie Izraela o ślepotę. W bezpośrednim kontekście takie znaczenie ma również opis przeklęcia drzewa figowego, które nie przynosiło owoców (Mt 21, 18-19).²³

W Mt 21, 1-17 nie ma dokładnego wskazania dlaczego arcykapłani i uczeni w Piśmie negatywnie reagują na akłamacje tłumu i dzieci. Czy z tego powodu, że Jezus wchodzi jako biedny Mesjasz, czy że w ogóle wchodzi?²⁴ Po prostu Mesjasz został odepchnięty przez przywódców ludu, choć entuzjastycznie przyjęty przez sam lud określany w Mt słowami λαος i οχλος. Termin λαος w Mt 4, 23 związany jest z działalnością uzdrowieńczą Jezusa wobec chorych całego ludu (λαος) izraelskiego. Następnie występuje w związku z postanowieniem uwięzienia i zabicia Jezusa przez przywódców Izraela w Mt 26, 5, którzy nie chcą, aby On został pochwycony podczas święta ze względu na mogące powstać rozruchy wśród ludu (εν το λαο) zgromadzonego na uroczystości. Już w Mt 27, 25 lud (λαος) oskarżenie przeciw Jezusowi bierze na siebie. Między Mt 4, 23, a Mt 26, 3 działają różne grupy Izraela obok siebie, ze sobą i przeciw sobie. Mt określa je słowem οχλος. Przez cały czas toczy się walka o lud, aby on wystąpił przeciw Jezusowi. Po odrzuceniu jednak Jezusa przez cały lud, Kościół zwrócił się do narodów ze wszystkich stron świata, do tych „wyklętych” i „biednych” pozostających bez

²¹ Zob. J. D. King s b u r y, *Matthew: Structure, Christology, Kingdom*, Philadelphia, 1975, 99-103. Por. G. S t r e c k e r, *Der Weg der Gerechtigkeit*, Göttingen 1973, 118-120; R. H u m m e l, *Die Auseinandersetzung zwischen Kirche und Judentum im Matthäusevangelium*, Munich 1966, 116-122.

²² J. M. G i b b s, *Purpose and Pattern in Mathew«s use of the Title „Son of David”*, NTS 10 (1963-64), 463-464.

²³ Co do tematu ślepoty Izraela i widzenia pogan oraz wszelkiego rodzaju ubogich przez wiarę i dar łaski Bożej zob. W. R. G. L o a d e r, *Son of David, Blindness, Possession and Duality in Matthew*, CBQ 44 (4, 1982), 571-585.

²⁴ Arcykapłani, starsi i uczeni w Piśmie są wspomniani w zapowiedziach męki (Mt 16, 21; 20; 18), ale dopiero tutaj występują przeciwko Jezusowi, a później w Mt 21, 23.45 i w opowiadaniu o męce.

wiary w prawdziwego Boga (Mt 28, 16-20). A przecież podczas wejścia i objawienia się w Jerozolimie (Mt 21, 1-17) Izrael był prawie gotów przyjąć swego Mesjasza.

Zakończenie

Choć badanie tekstu Mt 21, 1-17 nie jest wyczerpujące, to jednak z przedstawionej tu analizy wynika, że znaczenie tej perykopy można lepiej zrozumieć gdy ujmie się ją jako całość bez podziału na „wejście” do Jeruzalem i „oczyszczenie” świątyni. Głównym wątkiem całego tekstu jest objawienie się Jezusa jako Mesjasza i możliwość osiągnięcia przez ludzi zbawczych dóbr mesjańskich wraz z Nim przychodzących. Tożsamość Mesjasza i jej rozpoznanie może być dokonane przez odczytanie Bożego Słowa. W Nim bowiem zawiera się myśl Boża. Staje się wyraźnym sprzeciw przywódców Izraela, którzy wpływając na lud doprowadzą Jezusa do śmierci, z której „wytryśnie” życie dla każdego kto uwierzy (także arcykapłana i uczonego w Piśmie). Sam Mesjasz jest „miejscem” obecności Boga. Świątynia jerozolimaska wraz ze swoim kultem traci dotychczasowe znaczenie. Tylko przyjęcie Chrystusa w wierze na wzór dzieci może jednoczyć z Bogiem przynosząc wieczne zbawienie.

Odrzucenie Mesjasza przez przywódców Izraela może być także przestrożą dla współczesnego Kościoła i wskazaniem, że prawdziwej wiary można szukać u tych, którzy jako „ubodzy” doświadczyli łaski uzdrowienia od Pana.

ÜBERLEGUNGEN ZUM INHALT DER PERIKOPE VON MT 21, 1-17

Zusammenfassung

Verfasser dieses Artikels „Überlegungen zum Inhalt der Perikope von Mt 21, 1-17“ sieht in Mt 21, 1-17 eine eigenständige Einheit. Der „Einzug“ in Jerusalem hat in der „Reinigung des Tempels“ seinen Höhepunkt. Die fünf Zitate aus dem Alten Testament zeigen verständlicher das, was vor sich geht. Deshalb nimmt die Zitatenerklärung hier viel Platz.

Jesus offenbart sich als Messias des ganzen Volkes. Die Armen kommen zum Zion. Dagegen schliessen sich die Oberpriester und Schriftgelehrten daran nicht an. Sie bleiben in der Distanz zum Messias. Denn man soll den kommenden Messias mit dem Glaube annehmen.